

Loparska beseda

broj 17
lipanj 2015.

RIJEČ UREDNIKA

Dragi čitatelji Loparske Besede,

Ljeto se već dobrano zahuktava i prvi turisti se već kupaju na našim plažama, a mi Vas kroz najnoviji broj Loparske besede vodimo kroz zimsko-proljetne događaje u našem mjestu.

Na samu Novu godinu došal nan je lipi, novi, moderni trajekt (M/T Krk) i novi brodara (Jadrolinija), doduše malo skuplji, ali je zato kako Bog zapovida.

Kad prekrižu Tri kralja, vrijeme je od maškarov, doduše, svaku ih je godinu sve manje, ali za inat nećemo molat užancu i dokle kod bude jedne kokoše za pokidat perije, komada kurdelice za ušit na klobuk i komada tundina za šćap, Loparski maškar će su čut kroz Lopar! Bili su i mali i veliki va Riki, prošetali su se i kroz Lopar, a za Mesopust je ozvanjala pisma do kasno u noć.

Piva se sve više, pa je uz crkveni zbor Murtela i mušku klapu Sveti Marin, osnovana ženska klapa Užanca. Pivaju jušto k'o grdelini, pa su već prije Uskrsa pivale na koncertu crikvi.

Na dan Uskrsa, kako i svake godine se va kampu i prid crikvu spremil uskršnji doručak, dičica su tancala uz mih i bilo je veselo.

Digla se prašina i oko potoka na Livačini, ali je šćeto lipo ispal i još će se po njin moć i prošetat. Još kad narastu oni bori ča su posadeeni bit će milina.

More se sada lipše i kroz Gušć šetat boj su se pokaštrile i uredile staze prema Saramiću, Dubcu, Sturiču i Ciganki, postavljene su lipe, nove, šesne tabele...

Posadili su se nanovo pumidori na Vrutku, trava se kosi tuta forca, plaže se grabljaju i gosti moru uživat. Doduše čistilo se i na akciji Neka školji budu bolji, kad se se odazvale sve udruge.

Bil nan je biskup krizmat dicu, a baš ćemo vit kakova će bit godina!? Šlo se i ove godine, neki pješke a neki s autobusun i s autima, grad za križima. Provozilo nan se kroz Lopar i celi Rab priko 200 biciklistov, a partili su od trajekta. Nikad i nidire prije ni bil takov start!

Renoviral nan se hotel Plaža va San Marinu, načinili su i stanicu za autobus, pa će sad valja bit manje gužve leti prid hotel. Uredili smo i prvu službenu plažu za pasi, postavili vanjsko vježbalište va borima vrh Črnike...

Pripremili smo za leto puno ribarskih fešti, festivalov od muzike i tanca, kumpira, pumidora, miha, skulpture od mela, sambe...., ali to ćemo va onin drugin broju.

Sad Besedu va ruke i uživajte!

*Uredništvo Loparske besede
Marin Mušćo, urednik*

SADRŽAJ

2 RIJEČ UREDNIKA

3 OPĆINA LOPAR

7 VRUTAK D.O.O.

8 LOPARKO

9 TZ LOPAR

11 IMPERIAL D.D.

13 JADROLINIJA

15 BRIGA ZA NAJMLAĐE

16 FOTOREPORTAŽA

18 UDRUGE

22 POZIVNICA

42 RAZGOVARALI SMO

30 ŽUPA LOPAR

**31 MALI RJEČNIK
ČAKAVŠTINE**

OPĆINA LOPAR

*Piše: Alen Andreškić,
načelnik*

Cijelo mjesto u funkciji turizma

Za Lopar možemo reći da je jedno od rijetkih turističkih mjesta ili općina na Jadranu gdje je gotovo 95% objekata u funkciji turizma, a od tih gotovo opet 95% u funkciji smještaja (iznajmljivanja) turistima.

Drage Loparke i Loparani, uvaženi gosti i prijatelji Lopara dopustite mi da Vam na početku zaželim uspješnu turističku sezonu.

Lopar kao izrazito turističko mjesto, ima svoje određene specifičnosti koje zahtijevaju poseban pristup u rješavanju. Za Lopar možemo reći da je jedno od rijetkih turističkih mjesta ili općina na Jadranu gdje je gotovo 95% objekata u funkciji turizma, a od tih gotovo opet 95% u funkciji smještaja (iznajmljivanja) turistima. Mjesto koje je izrazito sezonalno, s naglašenim motivom dolaska turista radi kupanja i boravka na plažama. Lopar je mjesto koje ostvaruje gotovo 700,000 registriranih noćenja, dnevno i do 10,000 turista smještenih u Loparu. Kad na to dodamo brojne dnevne „migracije“ (dolaski) turista kako s drugog djela otoka Raba, tako i s drugih otoka organizirano izletima ili individualno, uz brojne tzv. vikend turiste, brojnu sezonsku radnu snagu u ljetnim mjesecima u našem mjestu dnevno boravi i preko 15,000 osoba. Ovakve značajne oscilacije broja ljudi ljeta/zima zahtijevaju gradnju i održavanje infrastrukture.

U želji da što spremnije dočekamo kako predsezonu tako i glavnu turističku sezonu u suradnji s TZ, Lopar Vrutkom d.o.o., Vrelom d.o.o. i drugim subjektima pokušali smo na vrijeme isplanirati i odraditi pripreme i aktivnosti na uređenju mjesta. Također, još krajem prošle godine usuglašen je kalendar događanja za prostor općine Lopar, koji je usuglašavan i sa TZ Grada Raba u cilju da se neki termini i značajne manifestacije ne poklapaju. Zasigurno u želji da nešto ne propustimo, dogodi se i propust da je neki detalj do današnjeg dana preskočen i ostao za riješiti. Ove godine dodatnu zahtjevu pripremu sezone zahtjeva nešto raniji termin „Duhova“ kad je u Loparu boravilo preko 2,000 turista. Turistička sezona Lopara značajno ovisi o vremenskim prilikama i neprilikama što smo najbolje osjetili prošle godine s izrazito kišnim lipnjem i srpnjem, kišnim početkom rujna, koji osim gubitka prihoda značajno otežava i održavanje mjesta, posebice jake bujice koje značajno erodiraju naše plaže, nanose zemlje i kamena na ceste i šetnice.

OPĆINA LOPAR

Ovi problemi zahtijevaju intervencije u ranim jutarnjim satima ili odmah nakon prestanka oborina što dodatno otežava i poskupljuje funkcioniranje. Zato svima nam želim sunčanu ali ne prevruću sezonu.

Početak godine obilježio je i dolazak novog Jadrolinijinog trajekta koji bi sad u ljetnim mjesecima trebao pokazati i opravdati svoj dolazak. Svakako značajan doprinos u obogaćivanju podizanju kvalitete turističke ponude je rekonstrukcija i obnova Hotela Plaža od strane Imperial-a d.d. Dovršetak državne ceste D-105 do grada Raba daje novu dimenziju pristupa i dolaska do Lopara. Lopar Vrutak i općina Lopar i ove godine ulažu značajna sredstva u kvalitetno zbrinjavanje otpada, nabavku novih kamiona, nabavku novih posuda za otpad, posuda za selektivno prikupljanje koje će biti podijeljene i mještanima. Lopar Vrutak d.o.o. obogatiti će ponudu nabavkom nove polupodmornice.

Ovih dana, gotovo neprimjetno i daleko od očiju javnosti Općina Lopar započela je gradnju nove ceste na potezu od kraja poslovne zone do odlagališta i buduće transfer stanice u dužini 607,50 m. Za navedenu cestu osigurana su sredstva iz predpristupnog fonda IPA programa, mjera 301 u iznosu 1,300,000, kn. Ova investicija može značajno opteretiti proračun općine jer povlačenje sredstava moguće je tek kad se ista u cijelosti izvede, plati i ishodi uporabna dozvola.

Hrvatske vode izvele su bujični kanal na Livačini koji je u potpunosti natkriven, reguliran na sami rub plaže, a Općina je isti obložila autohtonim sivim kamenom uredila prilaze i stepenice te rampu za osobe s posebnim potrebama. Kanal se u budućnosti planira popločiti opločnicima kao na Rajskoj plaži.

U suradnji s HEP-om izgrađena je nova trafostanica Rtić.

Općina Lopar u suradnji s Hrvatskim cestama aktivno učestvuje u izradi projektne dokumentacije za obnovu državne ceste od centra mjesta do trajektnog pristaništa. Rekonstrukcija bi

započela s 15.09. ove godine, izgradnjom rotora u centru, rekonstrukcijom nosivog sloja ceste, izgradnjom nogostupa i šire šetnice i biciklističke staze na potezu zona stari mul - trajektno pristanište. Poseban zahtjev i problematiku predstavlja izgradnja čekališnog platoa kod trajektnog pristaništa, okretišta, autobusnog i taxi stajališta. U sklopu uređenja ceste rješavali bi se i problemi oborinske odvodnje, nova javna rasvjeta, DTK mreža, a trenutno se vode pregovori oko polaganja novog cjevovoda na potezu od Sv. Ivan -trajektno pristanište. Koristim priliku pozvati i sve vlasnike površina potrebnih za proširenje ili izgradnju novog nogostupa na podršku i razumijevanje.

U suradnji s lučkom upravom općina Lopar uključila se sufinanciranjem u izradu projektne dokumentacije produženja trajektnog pristaništa za 43 m, čime bi se dobio duži operativni dio obale za turističke brodove, motorne jedrenjake, manje kružne brodove čime se otvaraju nove mogućnosti Loparskog turizma. Također kroz ovaj projekt od projektanta smo zahtijevali izgradnju takvog gata koji svojim oblikom može umiriti val do 0,3 m u istočnom djelu luke, kako bi se na tom djelu moglo nastaviti projektiranje i gradnja nautičkih vezova, za koje se u suradnji s Lopar Vrutkom d.o.o. nakon ocjene o potrebi izrade studije utjecaja na okoliš i spajanja parkirališta i ulaza Luke Melak II na državnu cestu očekuje u kratkom roku ishođenje lokacijske dozvole.

Općina Lopar izrađuje i projektnu dokumentaciju za proširenje groblja Lopar u cilju osiguranja novih grobnih mjesta, izgradnje nove centralne staze, rješavanja pitanja oborinske odvodnje te boljeg pristupa starom djelu groblja.

S Hrvatskim šumama definirana je i izrađena projektna dokumentacija za šumsku prosjeku s

elementima šumske ceste na potezu Kamik – Gros, gdje je općina Lopar preuzela obvezu financiranja kamenog agregata i tampona. Izgradnjom ove prosjeke osim protupožarne preventive zaobišle bi se kritične točke u Matahlića, na Vratinama i Lokvi, dobili bi novu šetnicu i kvalitetniji prilaz našim plažama.

U suradnji s Gradom Rabom, Lopar Vrutkom d.o.o. i Vrelom d.o.o. kao nositeljem projekta osigurano je 3.000.000,00 kuna za izradu studije opravdanosti ulaganja i projektne dokumentacija iz europskih fondova kao podloga za pripremu i nominiranje budućih projekta vodoopskrbe i otpadnih voda na europske fondove.

Do kraja godine s Hrvatskim vodama planira se rekonstruirati/izgraditi mostić na Mlačici.

Ove godine, nakon turističke sezone planiramo započeti i s radovima na najvećem i najzahtjevnijem općinskom projektu, a to je izgradnja sportske dvorane. Radove planiramo podijeliti u dvije faze, što nije baš najpopularnije, ali zbog zakonskih ograničenja javne nabave i velikog iznosa investicije u ovom trenutku jedino moguće. Ovakvom faznom gradnjom ostavljamo mogućnost nominiranja II faze dvorane na europske fondove posebice mjeru ruralnog razvoja 7.4. koja se očekuje krajem godine.

OPĆINA LOPAR

U prvoj fazi ugovorili bi radove izrade nosive konstrukcije, zidanje (zatvaranje objekta), izrada krova i otvora, te prvi dio fasade objekta. Vrijednost radova se očekuje na razini 7.000.000,00 kn.

Ukratko sam pokušao prezentirati

najznačajnije projekte i aktivnosti na području naše općine. Zsigurno da ćemo naići na nove nepredviđene probleme, ali u želji da ih zajedno razriješimo, raspravimo, odaberemo najbolja rješenja i varijante zahvaljujem na svim dobronamjernim primjedbama, prijedlozima i podršci.

Očekujem i ovom prilikom Vas pozivam da dostavite svoje primjedbe i prijedloge kako bi što kvalitetnije odradili projektnu dokumentaciju samim time i realizirali zacrtane projekte i planove.

Uređenje plaže Livačina

Pripremili: Alen Andreškić,
načelnik

Podosta „prašine“ ovog proljeća podigla je investicija Hrvatskih voda za izgradnju bujičnog toka Livačine. Ovom prilikom najprije bih se zahvalio Hrvatskim vodama na osiguranim sredstvima i odrađenom projektu. U održavanju i prihranjivanju plaža susrećemo se s brojnim problemima i poteškoćama; u zimi bura značajno suši gornji sloj pijeska i odnosi ga, ekstremne plime ga također povlače u more, neregulirani bujični tokovi erodiraju i omekšavaju sloj pijeska koji onda kasnije morske struje nanose ili odnose unutar uvale i/ili uvala. U ljetnim mjesecima jake kiše i bujice odnesu velike količine pijeska koje u ranim jutarnjim satima treba poravnati i urediti, što je često nemoguće sa strojevima (bagerima i sl.) odraditi na svim plažama u nekoliko sati,

a uz to bageri još tijekom ljeta moraju prolaziti kroz mjesto. Često djelatnici Vrutka u ranim jutarnjim satima odrađuju intervencije, a da brojni mještani i turisti to do sada nisu ni primijetili ni osjetili. Kod projektiranja potoka Livačine osim ovih problema susreli smo se i s dodatnim zahtjevima; pokušalo se riješiti da kanal ne ide sredinom plaže već kao i kod svih drugih plaža da se regulira maksimalno rubom plaže, koliko je to moguće. Ovako duži kanal koje traži i neke minimalne padove od 1%, njegova dužina, kao i zahtjevi da je minimalna visina 1,2 m radi čišćenja zahtijevali su određenu visinu kanala. Ploča kojom je natkriven kanal zahtijeva određenu statiku i debljinu kako bi ista mogla služiti za buduću šetnicu ili interventni

prolaz i prijevoz. Dodatni problem je da je sami utok morao prihvatiti dva kanala iz pravca Brdarova i Zadbrig. Kanali se dimenzioniraju i projektiraju prema podacima najvećih stogodišnjih padalina. Svakodnevna izgradnja i sve veći broj betoniranih i asfaltiranih površina u zaobilju ovog kanala tj. njegovog sliva svake godine zahtijevati će veću propusnu moć kanala. Za područje Livačine i Rajske plaže izrađene su studije valovanja, te pronosa i nanosa pijeska, pod vodstvom prof. Andročeca. Njegove sugestije su uređenje svih kanala na ovaj način jer bi utoci u more imali funkciju „pera“ te bi pridonijeli stabilizaciji kopnenog sunčališnog djela plaže. Zato poseban problem je rješenje samog završetka utoka u more koji zahtijeva određenu

OPĆINA LOPAR

školjeru tj. veći kamen radi ublažavanja utjecaja valova. Posebnu pažnju radi plime i oseke trebalo je posvetiti visini dna kanala. Ovakav natkriveni kanal u budućnosti će se opločiti istim opločnicima kao na Rajskoj plaži i u planu je povezati se u jedinstvenu šetnicu na potezu Podkošino – Kaštelina. Ovakav kanal trebao bi zadržati dio pijeska na samoj plaži i spriječiti erodiranje zemlje u stražnjem djelu.

Dodatni zahtjev je da se izgradnjom kanala ne ulazi u privatne površine, kao i da do

rješavanja novog pristupa do pročistača tim djelom se „mora“ prometovati.

Danas možemo postaviti pitanje da li da je kanal pomaknut još prema kamenju za cca 12 m, da je pomaknut u „dubinu“ ili „elipsasto“ projektiran, a ne ravno, dobili bi nešto na samoj vizuri ali ovo rješenje produžilo bi kanal za cca 17 m što bi tražilo podizanje nivelete za gotovo 17 cm, na završnom djelu, te bi značajan dio površina bio ispod razine završnog djela kanala.

Nakon odrađenih radova Hrvatskih voda, općina je financirala oblaganje autohtonim loparskim sivim kamenom, izgradnju stepeništa i rampe za osobe s posebnim potrebama.

Osobno smatram da vizura Livačine nije značajno promijenjena te da su nakon opločenja i vizualnog uređenja samog završnog utoka, uređenjem ovog kanala riješeni brojni problemi i osiguran je kvalitetniji pristup plaži i zadržavanje pijeska.

Plaža Livačina prije rekonstrukcije

Plaža Livačina poslije rekonstrukcije

LOPAR VRUTAK d.o.o.

*Piše: Zdenko Jakuc,
direktor*

Selektiranje otpada za čišći i uredniji Lopar

Gotovo zadnjih godinu dana poslovanja obilježio je novi Zakon o održivom gospodarenju otpadom. Lopar Vrutak d.o.o. u suradnji s Općinom Lopar čini sve da sustav gospodarenja otpadom prilagodi smjernicama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Gotovo zadnjih godinu dana poslovanja obilježio je novi Zakon o održivom gospodarenju otpadom. Lopar Vrutak d.o.o. u suradnji s Općinom Lopar čini sve da sustav gospodarenja otpadom prilagodi smjernicama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Do sada smo nabavili Mobilno reciklažno dvorište koje se nalazi na lokaciji Radna zona Sorinj, južni dio i sumještani ga mogu koristiti prema uputama koje se nalaze na internet stranici i koje su dobili uz račun. Isto tako nabavili smo još jedan "mali" kamion za sakupljanje otpada. Novi kamion je opremljen sustavom za naplatu otpada po količini, kriterij preuzeta masa ili volumen. Veliko nezadovoljstvo pojavilo se oko podjele kanti za selektivno odlaganje otpada na mjestu nastanka. Nabavili smo 500 kompleta kanti za domaćinstva i uz kriterij podjele "bez duga" uznemirili dio naših sumještana. I dalje smatram da je to hvale vrijedan projekt i da onaj tko ne plaća račune za odvoz otpada ili neki drugi račun Općine, Lopar Vrutka ili Loparka ne zasluži besplatno kante u vrijednosti preko 1000,00kn. Sva ova oprema nabavljena je uz sufinanciranje Općine Lopar i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. U bliskoj budućnosti s radom će započeti Centar za gospodarenje otpadom Marišćina te do 2018. godine deponij "Sorinj" mora se sanirati i zatvoriti. Svima nama bit će cilj smanjiti količinu otpada koja ide prema centru Marišćina zbog vrlo visoke cijene obrade. Zbog toga već danas moramo prihvatiti selektivno odvajanje otpada na mjestu nastanka. Molim sve Loparke i Loparane koji imaju mogućnost kompostirati u svom vrtu da to učine i vrlo brzo će biti zadovoljni humusom koji će koristiti za cvijeće i prihranu u vrtu.

Lopar Vrutak d.o.o. i ove je godine zasadio oko 5000 sadnica pumidora, te očekujemo prinos na razini prošle godine. Pola sadnica pumidora i cvijeća sami smo uzgojili u plasteniku. Uredili smo kružni tok u južnom dijelu zone Sorinj, ali na žalost veliki problem imamo s ovcama.

Želim svima uspješnu turističku sezonu i da zajedno učinimo naš Lopar ljepšim i poželjnim turistima.

LOPARKO

*Piše: Zdenko Jakuc,
direktor*

Bavljenje odvodnjom i pročišćavanjem otpadnih voda

*Uložili smo preko 200 000,00 kn u sanaciju
mehanike na pročišćivaču Kaštelina i crpnim
stanicama CS4 i CS5.*

Loparko ima već godinu dana, pa je vrijeme da i njega spomenemo. Najavljene reforme u vodnom gospodarstvu nažalost nisu provedene i uslužna područja za sad su samo slovo na papiru. Što se više odgađa spajanje komunalnih tvrtki na uslužnom području to će isto biti teže ostvarivo. Pustimo mi visoku politiku već se dotaknimo problema u našem mjestu po pitanju odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

U zimskim mjesecima isprali smo glavne kolektore odvodnje te ispitali na vodonepropusnost i utvrdili stanje sustava.

Uložili smo preko 200 000,00 kn u sanaciju mehanike na pročišćivaču Kaštelina i crpnim stanicama CS4 i CS5. Pročišćivač je izveden u obliku mehaničkog pročišćavanja i sastoji se od grube i fine rešetke koja pokupi sve čestice veće od 3mm. Nakon fine i grube rešetke voda za pročišćavanje ulazi u otvorene bazene za hvatanje masti i pijeska. Ispust je izveden u obliku difuzora na 56m dubine i 600m od obale i sama fizika ne dozvoljava da se bilo što s te dubine diže na površinu. Pozivam sve zainteresirane Loparke i Loparane da se nakon 15. Rujna jave u Loparko i vrlo rado ćemo pokazati sustav i objasniti na koji način radi sustav i pročišćavanje otpadnih voda. U izradi je izmjena i dopuna prostornog plana, te će se ponovno otvoriti tema lokacije pročišćivača. Svaka lokacija ima svoje dobre i loše strane, na nama je da izaberemo bolju i ekonomski prihvatljivu varijantu. U tijeku je izrada studije i idejne projektne dokumentacije na nivou cijelog otoka po pitanju vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

Odrađena je akcija detektiranja nesavjesnih sumješšana koji su oborinsku vodu usmjerili u fekalnu kanalizaciju, te pozivam sve da to ne čine, jer time opterećuju sustav i povećavaju troškove. Pozivam sumješšana na savjesno korištenje fekalne kanalizacije.

TZ LOPAR

*Piše: Marin Mušćo,
direktor*

Aktivni odmor - turizam budućnosti

*Outdoor aktivnosti kao garancija ostvarivanja
turističkog prometa, osobito u terminima
predsezone i posezone*

Odavno smo svesni da našim turistima svakim danom moramo nuditi sve više proizvoda u destinaciji, sve kvalitetnije proizvode, imati veću raznolikost ponude, kako bi oni u konačnici bili zadovoljniji.

Posljednjih godina, zbog užurbanog i stresnog načina života, sve veći broj ljudi

“bježi” u prirodu i teži bavljenju raznih aktivnosti u čistoj i netaknutoj prirodi. To su tzv. outdoor aktivnosti u koje spadaju biciklizam, pješačenje, planinarenje, trčanje, penjanje, kayak, ronjenje...

Lopar nudi bezbroj mogućnosti uživanja u netaknutoj prirodi uz istovremeno

bavljenje jednom od navedenih aktivnosti.

U suradnji sa Planinarskim društvom “Kamenjak”, ali i ostalim udrugama koje djeluju na prostoru Lopara, svake se godine održavaju i uređuju pješačke i biciklističke staze, putevi koji vode do najskrovitijih uvala, geoloških i arheoloških lokaliteta....

Javna ustanova “Priroda” iz Rijeke, pod čijom je ingerencijom dio poluotoka Lopara koji spada u Zaštićeni krajobraz, uredila je stazu koja vodi od protupožarne staze prema plaži Sturič (sa zapadne strane) i u koju su uvršteni isključivo elementi iz najbližeg prirodnog okruženja.

Turistička zajednica godinama sustavno postavlja orijentacijske info-table radi lakšeg snalaženja turista prilikom odlaska na plažu i povratka s iste, ili pri šetnji Loparskim gušćem.

Ove godine završen je novi sustav info-tabli koji je postavljen u suradnji sa IRC-om Rab, od prirodnih materijala (uglavnom akacija), sa informacijama o biljnom i životinjskom svijetu, prirodnim procesima, važnim telefonskim brojevima....

Lopar je već 8 godina domaćin završne utrke iz Treking lige Hrvatske (RAB TREKING), na kojoj redovito nastupa preko 300 trekingaša iz Hrvatske i inozemstva.

REKREATIVNO PJEŠAČENJE je svako organizirano ili samoinicijativno pješačenje sa svrhom poboljšanja fizičke kondicije tijela te psihičke relaksacije za sve dobne skupine. Ono ne iziskuje skupu opremu, nije podložno ozljedama, ali pretpostavlja dobro poznavanje terena i po mogućnosti osposobljenog animatora (vodiča) ili dostupnu literaturu.

Osnovni elementi pješačke staze su: oznake (putokazi, tabele, markacije), staza kao cjelina sa normalnim polazištem i krajem, urednost staze u svrhu izbjegavanja ozljeda, urednost okoliša, izbjegavanje prometnica, mogućnost prezentacije kulturnog i društvenog bogatstva uz stazu, te osigurane lokacije za predah i odlaganje otpada.

TZ LOPAR

TREKING je zahtjevniji oblik pješaćenja koji podrazumijeva prethodnu pripremu i organizaciju. Pripreme uključuju: kondicijsku sposobnost, upoznavanje s predviđenom trasom, detaljan plan puta s čvrsto određenim ciljem, opremu za trekking i suraadnju sa animatorom (vodićem).

Osnovni elementi uređenja staze su jednaki kao kod pješaćenja, s dodatkom sigurnosnih mjera te osiguranog smještaja kod višednevnih trekking izleta. Primjeren je zdravim osobama svih životnih dobi. Vrlo je bitna kondicijska sprema, osobito kod dužih trekking izleta s elementima planinarenja, alpinizma ili prolaza kroz teško prohodne terene.

Oprema za trekking podrazumijeva ruksak s odjećom za presvlačenje, vjetrovkom, baterijskom lampom, konopom, prvom pomoći, zemljo-vidom, kutijom šibica, te obrokom prilagođenom putu. Cipele moraju biti čvršće nego kod običnog pješaćenja. U krajevima gdje je trekking dio turističke ponude postoje mjesta za iznajmljivanje i servisiranje opreme.

Trekking kao organizirani oblik rekreacije zahtijeva agencijski pristup s različitim vidovima osiguranja te osposobljenu ekipu vodiča.

Rekreativno pješaćenje i trekking pružaju mogućnost najšire prezentacije

pojedinih destinacija. Postoje razni oblici edukativnih staza kao što su: TRANSVERZALA BOTANA, GEOLOŠKA TRANSVERZALA, ARHEOLOŠKA TRANSVERZALA, ETNOTRANSVERZALA, STAZA KROZ RIBARSKO ILI PLANINSKO SELO, TREKING U KOMBINACIJI S BRODSKIM TRANSFEROM, TREKING ILI PJEŠAČENJE S PRIJEVOZOM U TERENSKIM VOZILIMA...

Geološke ture u sklopu kojih se razgledavaju posebne geološke zanimljivosti prikazane kroz 50-tak geo točaka, zatim arheo ture kojima se nastoji prezentirati arheološke lokalitete (Beli grad, Kaštelina, Zidine, Pećina...), obilazak sakralne baštine kao i prezentacija botaničkih vrsta našeg podneblja, već su nekoliko godina standardna ponuda naše destinacije. Za turiste su takve ture u organizaciji Turističke zajednice jednom tjedno (u pravilu četvrtkom) i besplatne su. Naša zadaća u nadolazećem razdoblju

biti će brendiranje destinacije kroz takve proizvode, koji na simpatičan način pozivaju turiste na aktivan odmor u prirodi uz istovremeno upoznavanje biljnog, životinjskog, geološkog, kulturnog... svijeta destinacije. Jedan od takvih projekata je i edukativna staza "Siće-Ciganka-Stojanj-Zidine-Siće", duga 4,5 km, koju je pod vodstvom Iva Olipa tijekom travnja uređivala vrijedna skupina zaljubljenika u prirodu. Tako je za krčenje neprohodnih djelova bio zadužen Dragan Čepernić, za detaljno čišćenje staze i isticanje biljnih vrsta Vera Čepernić, a za postavljanje oznaka i njihovu zaštitu Gabrijel Tomičić. Na stazi je označeno 11 rijetkih biljnih vrsta, 6 geoloških točaka, postavljeno je 5 panoa, nekoliko klupica, uređenih odmorišta, vidikovaca...

Zanimljivo je da staza prolazi nekim predjelima s elementima prašume, gdje ljudska noga nije kročila preko 40 godina, a napravljena je i prezentacija nastajanja humusa u nekoliko faza.

IMPERIAL d.d.

50.-ti rođendan «IMPERIALA» d.d. Rab

Piše: Vlado Miš,
«Imperial» d.d., direktor

Imperial d.d. obilježava 50. godišnjicu svog rada

*Sa sigurnošću se može tvrditi da se «Imperial»
afirmirao kao primjereni model autentičnog
razvoja, nekada nerazvijenih sredina, posebno
otočkih, koji ni danas nema alternative.*

«Imperial» d.d. ove godine obilježava 50.-godišnjicu svog rada i poslovanja pod jedinstvenim imenom – «Imperial».

Osnivanja «Imeriala» kao snažnog hotelskog poduzeća, koje će u perspektivi ponijeti cjelokupni turistički razvoj otoka, predhodilo je nakon II svjetskog rata pokretanje poslovanja tri manja ugostiteljska poduzeća – «Istra», «Imperial» i «Kontinental», koji su se 1965. godine spojili u jedinstveno poduzeće «Imperial».

To razdoblje je do danas popraćeno sa gotovo čudesnim učincima na ekonomskom, socijalnom i demografskom planu, što datumu osnivanja Tvrtke daje povijesnu dimenziju u razvoju otoka i šire regije, a posebno turističkog razvoja.

Razvoj «Imeriala» je usko povezan za ukupnim razvojem turizma na otoku, i samo tako se može najbolje prezentirati.

Ne zanemarujući ulogu drugih gospodarskih subjekata na otoku, nema sumnje da je «Imperial» bio i ostao, te će još dugo vremena biti krovna organizacija razvoja otoka Raba.

Upravo «Imperial» je dao najveći doprinos u osvajanju brojnih turističkih priznanja koje je Rab dobio, kao turistička destinacija.

Danas od «Imeriala» živi, direktno ili indirektno, oko 2000 Rabljana ili oko 20% stanovnika otoka.

Takva egzistencijalna povezanost velikog broja stanovništva sa jednom tvrtkom prava je rijetkost. Zato je pitanje funkcioniranja «Imeriala» od strateškog značenja za funkcioniranje i život destinacije. To nalaže dodatnu odgovornost svih relevantnih čimbenika u sadašnjem, ali i budućem funkcioniranju «Imeriala».

Današnji «Imperial» raspolaže sa 2500 osnovna kreveta, u 4 hotela i 2 turistička naselja, te 5000 mjesta u 2 autokampa, i brojnim dodatnim

IMPERIAL d.d.

sadržajima. Zapošljava 230 stalnih radnika i 270 sezonaca.

Četiri objekta su kategorizirana sa 4*, a dogodine se i hotel Padova, nakon obnove, planira pozicionirati na 4*.

U zadnjih 10-tak godina u razvoj je uloženo oko 52 mil. €ura, a slijedeće godine se planira uložiti dodatnih 7 mil. €ura.

U tom razdoblju prihodi su udvostručeni. Društvo posluje sa dobiti i uredno servisira sve dospjele obveze.

U zadnjih 14 godina zaredom bilježi se kontinuirani rast poslovnih performansi, što je rijetkost u hotelskom sektoru, a još veća rijetkost, s obzirom na činjenicu, da se radi o Društvu koje je još uvijek u većinskom državnom vlasništvu.

Povećanje kvalitete usluge, sa osloncem na mlađe educirane zaposlenike, naš je strateški cilj, kao preduvjet opstanka na sve zahtjevnijem turističkom tržištu.

U narednih nekoliko godina planira se uložiti dodatnih 30. mil. €ura, u postojeće ali i u nove sadržaje.

Pozicioniranje većine svojih objekata prema standardima od 4* je na razini korporativne vizije Društva, ali i otoka kao destinacije.

Bez obzira na solidno poslovanje i redovna ulaganja, postoje potencijali za još veći razvojni napredak, porast kapaciteta, a time i brži rast finansijskih učinaka, ali «Imperialu» treba dobar strateški partner, koji se očekuje u planiranom procesu privatizacije.

Sa sigurnošću se može tvrditi da se «Imperial» afirmirao kao primjereni model autentičnog razvoja, nekada nerazvijenih sredina, posebno otočkih, koji ni danas nema alternative.

Na žalost, činjenica o važnosti «Imperiala» za gospodarski razvoj cijelog otoka, više je uvažavana, naglašavana i priznata od institucija i pojedinaca izvan otoka, nego na samom otoku.

Ovogodišnja ulaganja Imperiala d.d.

*Pripremili: Marin Lazarić,
Direktor Službe tehničke podrške i razvoja*

Imperial d.d. tijekom 2015. godine je izvršio ukupna ulaganja u iznosu od 4,2 mil EUR, a najveći dio navedenih ulaganja odnosi se na nastavak ulaganja na području Općine Lopar, točnije u TN San Marino, u obnovu i modernizaciju Family Hotela Plaža. Time je nastavljen ciklus kontinuiranih ulaganja u TN San Marino, započet još 2002. g. obnovom i modernizacijom hotelskih paviljona, centralnog restorana, dječje igraonice, kongresne dvorane, terase restorana s pripadajućim ugostiteljskim sadržajem, energetske učinkovite kotlovnice sa 144 solarna kolektora, kompletnog okoliša turističkog naselja...

Ulaganja u hotelski smještaj s novim, modernim pristupom započeta su u 2012.g. obnovom i modernizacijom Family Hotela Lopar koji je opremljen na razinu visokih četiri zvijezdice, promjenjena mu je struktura smještajnih jedinica, ali je i dalje kategoriziran na razini tri zvijezdice, zbog gabarita soba.

Obnova i modernizacija Family Hotela Plaža započeta je krajem 2014. godine, a završila je u prvoj polovici svibnja 2015. godine.

Family Hotel Plaža je također obnovljen u cijelosti na razinu od četiri zvijezdice, ali je, jednako kao i Family Hotel Lopar, i dalje kategoriziran na tri zvijezdice.

U hotelu je promijenjena struktura soba i sada hotel raspolaže s 83 smještajne jedinice modernog dizajna i atraktivno i inovativno uređenog lobby-a hotela. Obnovom i modernizacijom je posebna pažnja posvećena visokoj energetske učinkovitosti hotela odabirom kvalitetnih materijala, izolacija i sl., te primjenom sofisticiranih tehnoloških rješenja.

Obnovom je također obuhvaćen i okoliš hotela, uključujući i izgradnju ugibališta za autobuse, čime je značajno olakšano prometovanje kao i pristup samom hotelu.

Ovom investicijom Imperial d.d. je još jednom dokazao da posebnu brigu vodi o objektima na području Općine Lopar, te se ponosi da se ovim ulaganjem dalo poseban doprinos povećanju konkurentnosti TN San Marino kao i cjelokupne destinacije, čime su se stekli uvjeti za bolju popunjenost i kvalitetniju strukturu gostiju na području Općine Lopar.

JADROLINIJA

*Piše: Marin Mušćo,
direktor TZO Lopar*

Mt "Krk" kao garancija boljeg povezivanja

*Državni brodar Jadrolinija preuzela liniju
Lopar-Valbiska*

U sjeni novogodišnjeg slavlja, pomalo nezapaženo, prošao je još jedan povijesni događaj za Općinu Lopar! U 11,30 u loparsku luku uplovio je najnoviji brod državnog brodaru Jadrolinije, trajekt Krk koji od danas od LNP-a preuzima liniju Lopar-Valbiska. Svečanom dočeku nazočili su predsjednik Općinsko vijeća i načelnik Općine Lopar, direktor TZ, predstavnici KTD Lopar Vrutak, ravnatelj Lučke uprave Rab, predstavnici MUP-a, te zamjenik ministra pomorstva, prometa i infrastrukture. Točno u 13,00 sati, unatoč jakoj buri, trajekt je isplovio na svoj prvi "vijaž". Moderno opremljen trajekt, komforan salon i dobro uvježbana posada jamac su još jednom koraku naprijed u povezivanju našeg otoka sjevernim pravcem, preko otoka Krka, sa kopnom.

Najveći dar Rabljanima na Novu godinu je ovaj novi brod, rekao je zamjenik ministra pomorstva, prometa i infrastrukture Zdenko Antešić prilikom posjete Jadrolinijinom brodu Krk koji je s prvim danom 2015. počeo prometovati između Valbiske i Lopara. Na rivi u Loparu oko podne su bila vezana dva broda, stari »Nosač« splitske Linijske nacionalne plovidbe i novi, gotovo dvostruko veći i neusporedivo moderniji Krk, kapaciteta 140 vozila.

– Državna linija Lopar-Valbiska startom ove linije s brodom Krk osigurava da Rab više nikad ne bude zbog bure i nevremena odsječen od kopna. Ovaj brod je nov, osigurava maksimalan komfor, standard i sigurnost za putnike, teret i vozila svih vrsta, rekao je Antešić, pojasnivši zašto misli da Rab više ne može biti odsječen od kopna.

– Po karakteristikama koje ima ovaj brod i ovo plovno područje, gotovo smo sigurni da ne postoje meteorološki uvjeti po kojima on ne bi mogao ploviti. Tu se još, s obzirom na gabarite broda, nameće potreba produženja nasloništa za loparsku rivu. U suštini je to mali zahvat i nakon što se to napravi moći ćemo reći da po pitanju pomorskog prijevoza Rab zadovoljava ne samo sadašnje, nego i buduće potrebe, rekao je Antešić, koji je brod obišao i s posadom porazgovarao u društvu načelnika Lopara Alena Andreškića.

JADROLINIJA

Od 1. siječnja do 28. svibnja i od 28. rujna do 31. prosinca brod Krk će kretati iz Lopara dva puta dnevno, u 6 i u 16 sati, a iz Valbiske u 7.45 i 18.20. Nedjeljom i blagdanom iz Lopara će ići u 13 i u 17.15, a iz Valbiske u 14.45 i 19.15 sati. Vrijeme putovanja je sat i dvadeset minuta. Cijena je 140 kuna za automobil i 31 kunu za osobu van sezone, odnosno 225 kuna automobil i 37 kuna osoba u sezoni. Otočne cijene su 113 kuna automobil i 19 kuna osoba. Novom brodaru želimo puno uspjeha, mirno more, da budu sigurni i puno prometa, da prevezu što više putnika i vozila na otok. Ovim kvalitetnim brodom povećavamo standard mi kao domicilno stanovništvo, a našoj turističkoj ponudi podiže se konkurentnost, rekao je Andreškić, također se osvrnuvši na problem prekratke rive.

– Jedan dio broda je duži od rive i po nekim vremenskim neprilikama to će izazivati određene probleme. Tu postoje varijante koje će se, zajedno s Lučkom

upravom i brodarom nastojati primijeniti. Na nama je da sve uzmemo u obzir i napravimo linije tako da se što veći broj putnika vozi, rekao je Andreškić.

Trajektu i posadi želimo mirno more, a putnicima sigurnu i ugodnu vožnju!

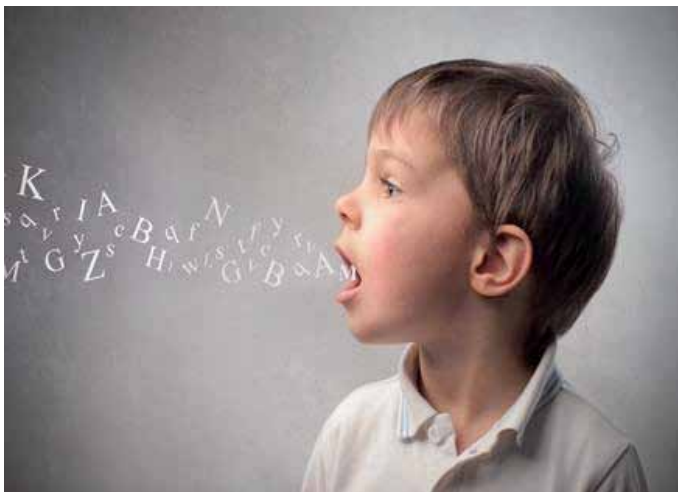

BRIGA ZA NAJMLAĐE

Potreba dostupnosti i kontinuiranosti logopedске skrbi za djecu školske dobi otoka Raba

Piše: Mr.sc. Daniela Glažar Ivče, dr.med. spec. epidemiologije,
Voditeljica Ispostave Rab NZZJZ

Nastavni ZZJZ Ispostava Rab u svojoj preventivnoj djelatnosti školske medicine brine za zdravstvenu zaštitu naše školske djece, pratimo ih i prije dolaska u školu u suradnji s Dječjim vrtićem „Pahuljica“, dok naš, prvi, preventivni liječnički pregled imaju prilikom utvrđivanja psihofizičkog stanja prije upisa u 1.razred O.Š., te osiguravamo i preventivnu zdravstvenu skrb kroz djetetovo školovanje.

Za svako dijete se utvrđuje psihofizičko stanje i sukladno utvrđenom zdravstvenom stanju, u školskom sustavu su i djeca s teškoćama u razvoju te se školuju prema redovitom programu uz individualizirane postupke, redovitom programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke, te prema posebnim programima, a sve u ovisnosti o specifičnostima i teškoćama koje imaju. Za navedene programe dijete, kada su potrebni različiti oblici potpore i drukčiji načini rada, dobiva Rješenje o primjerenom obliku školovanja Ureda državne uprave koje mu onda omogućava školovanje na njemu primjeren način. Prema podacima stručnog Povjerenstva škole za utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta/ učenika trenutno prema Rješenju o primjerenom obliku školovanja školuje 50 učenika, od čega ih 8 ima redoviti program uz prilagodbu sadržaja, 41 redoviti program uz individualizirane postupke i 1 posebni program koji se odvija u posebnom razrednom odjelu. Sva navedena djeca imaju unutar Rješenja obvezu rada s različitim stručnjacima od kojih žalost neke nemamo na otoku. Naime, osim, socijalnog pedagoga za kojeg prema Rješenju potrebu ima 38 učenika, potrebu za logopedom kojeg nemamo nakon završetka predškolskog perioda ima 45 učenika, te isto tako 3 učenika za rehabilitatorom kojeg također nemamo. Logopedski tretman za djecu školske dobi potrebno je potražiti u Rijeci i ukoliko žele biti naručeni češće, moraju isto odraditi privatno, o trošku roditelja, dok su uputnice rezervirane i ograničene samo na dijagnostiku. Tijekom prvog polugodišta

učenici s logopedskim teškoćama iz područja Općine Lopar imali su osiguranu povremenu pomoć logopeda.

U Dječjem vrtiću „Pahuljica“ zaposlen je logoped za potrebe djece polaznika vrtića i evidentno je kako isti nije dostatan ni za iste, jer se kontinuiranim logopedskim tretmanom obuhvaćaju samo djeca prema dobi i stupnju teškoća, a sva ostala djeca koja imaju utvrđenu potrebu i polaznici su Dj. Vrtića bi trebala imati ista prava te kontinuirano biti obuhvaćena logopedskim tretmanom, što je i ključno, obzirom da je ovo osjetljivo razdoblje predškolske dobi najznačajnije u razvoju govora i jezika, te je upravo uspješnost logopedskih tretmana tada najveća. Upravo pravovremenim logopedskim tretmanom djece predškolske dobi bi se uveliko utjecalo i smanjila potreba za istim te dodatni rad sa djecom osnovnoškolske ili srednjoškolske dobi, koja također imaju potrebu (izlaskom iz Osnovne škole djeca ne gube svoja Rješenja, te je s njima jednako tako potrebno nastaviti s tretmanom).

Poznato je da su teškoće u čitanju i pisanju kod djece gotovo uvijek povezane s nekim drugim govornim poremećajem. Stoga je važno što ranije organizirati vježbe za stimulaciju razvoja onih sposobnosti djeteta za koje se već tijekom dijagnostičkog postupka ustanovilo da su slabije razvijene i koje bi eventualno mogle otežati normalno usvajanje vještine čitanja i pisanja.

Rad s djecom sa jezičnim teškoćama je zahtjevan, dugotrajan i neophodan za uspješnije sazrijevanje na govorno-jezičnom području, a broj potrebita djece je i dalje veći od mogućeg obuhvata.

Obzirom na kontinuiranu potrebu rada logopedinje veliko nam je zadovoljstvo što Općina Lopar prepoznaje važnost ove problematike, pomaže u rješavanju potreba djece s govorno-jezičnim teškoćama na našem području, te pokazuje spremnost da i nadalje prepoznaje istu.

Međutim, taj tretman smatramo nedostatnim, te predlažemo ujedinjavanje snaga i proračunskih sredstava Grada Raba i Općine Lopar, a čime bi se osigurala daljnja dostupnost i kontinuiranost logopedске skrbi za svu potrebnu djecu školske dobi na našem otoku.

FOTOREPORTAŽA

ADRIA BIKE

EKO AKCIJA

KORIZMENI KONCERT

KRIŽEVO

MAŠKARI

TIJELOVO

UDRUGE

Aktivno vatrogasno proljeće DVD-a Lopar

Pripremili: Predrag Andreškić, zapovjednik,
Marin Mušćo, dozapovjednik

U Dobrovoljnom vatrogasnom društvu aktivnosti nikada ne nedostaje! Srećom, manje je onih aktivnosti koje se odnose na gašenje požara, a više je onih preventivnih aktivnosti, vježbi, edukacija, stručnih usavršavanja, održavanja opreme i slično.

Početkom godine nabavljeno je 6 novih interventnih odjela, tako da sada DVD raspolaže sa ukupno 10 kompleta za gašenje požara unutarnjeg prostora. Paralelno s nabavkom odijela izvršena je i edukacija tj. stručno osposobljavanje u JVP Rijeka i Centru za obuku vatrogasaca Šapjane i to za rukovanje izolacionim aparatima koji se koriste prvenstveno u požarima unutarnjih prostora, ali i kod vanjskih požara. Također su 3 člana operative prošla obuku za strojara u vatrogastvu.

Svakog ponedjeljka se održavaju redovne vatrogasne vježbe na kojima se uvježbava spašavanje sa visina i dubina, rad sa hidrauličnim škarama i razuporama, rad sa izolacionim aparatima, rad sa vatrogasnim pumpama, upotreba pjene u požarima....

U suradnji sa Lučkom upravom i KTD Lopar Vrutkom nabavljeno je i postavljeno u Lučicu eko-spremište sa pripadajućom opremom (zaštitne plutače, upijajuće brane, krpe, aditivi i disperzanti) za slučaj onečišćenja mora i kopna.

Izvršena je priprema vatrogasnog broda "Jura" za ljetnu požarnu sezonu, a u postupku je nabavka vatrogasne

cisterne koja je neophodna za gašenje većih požara.

U tekućoj godini DVD Lopar je imao ukupno 10-tak intervencija, od kojih 4 intervencije na požarima otvorenog prostora.

Uz vatrogasne aktivnosti, članovi DVD-a sudjelovali su na uskršnjem malonogometnom turniru na kojem su osvojili 1. mjesto, zatim na memorijalnom malonogometnom turniru Alenovi prijatelji, na eko akciji Neka školji budu bolji, akcijama uređenja staza, a održavaju se i prijateljske veze sa brojnim DVD-ima i to prigodom njihovih svečanih Skupština i Skupštine DVD-a Lopar koja je održana u mjesecu svibnju.

UDRUGE

KUD Lopar - ... na dobrom smo putu ...

Piše: Danijel Mušćo,
predsjednik KUD-a

Bez obzira na umor nakon ljetnih neizostavnih nastupa i pokazanog svega uvježbanog, folklorna grupa najmlađih članova nastavila je sa radom.

U mjesecu rujnu priključila su nam se nova dječica sa željom da nauče prve korake našeg Loparskog tanca, plesa njihovih baka i djedova.

Krajem 2014. godine odazvali smo se pozivu KUD – a iz Vladislavaca. Srednja grupa uz pratnju starijih članova gostovala je na otvorenju njihovog društvenog doma.

Uz druženje sa domaćinima posjećen je Vukovar, a valove oduševljenja kod svih izazvala je posjeta vojnom centru. U povratku obišli smo nadaleko poznatu Đakovačku katedralu.

Opće je poznato koliko volimo svoje Loparske maškare tako da smo i ove godine neizostavno sudjelovali na radionici izrade tradicijskih maski te smo neke od njih pokazali na Dječjem Riječkom karnevalu.

Na karnevalu su po treći puta, unatoš vremenskim neprilikama i izrazitoj hladnoći, oni najhrabriji članovi uz pratnju roditelja zdušno pokazali mnoštvu posjetitelja njihov ponos - Loparskog maškara. Odlasku na Dječji Riječki karneval članovima našeg KUD-a pridružila se i nekolicina ostale loparske djece kojoj smo možda na taj način utkali ljubav prema tradiciji.

Svi dojmovi sa Karnevala prepričani su tjedan dana kasnije na maškaranoj zabavi koju je KUD „San Marino“ organizirao za svu djecu Lopara.

Kako nemamo vlastiti prostor sama zabava i sve ostale naše aktivnosti održavaju se u prostorijama DVD-a kojima se ovim putem zahvaljujemo.

Trud koji su uložili tijekom zime uz pomoć svojih voditeljica

i svirača oni najmanji pokazali su ispred crkve, bez obzir na burno i vrlo hladno Uskršnje jutro.

Poslije Uskrsa put nas je odveo na „Dravsko proljeće“. Odazvali smo se pozivu KUD-a „Podravec“ iz Sopja gdje smo uz još petnestak društava iz raznih krajeva Hrvatske i inozemstva sudjelovali na njihovoj manifestaciji.

Tijekom gostovanja kroz ples smo pokazali dio naše tradicije i tom dijelu Lijepe naše.

17.travnja 2015 uslijedila je redovna izborna Skupština našega KUD-a. Slijedom zakonskih obaveza izmjenjen je statut, doneseni planovi i programi za tekuću godinu.

Po prvi puta skupštini su sudjelovali pridruženi članovi našeg društva Pučki pjevači kojima se zahvaljujemo kao i ostalim gostima te roditeljima koji su uveličali taj nama vrlo bitan događaj.

Nakon završetka radnog dijela skupštine gdje smo izabrali novo vodstvo KUD-a „San Marino“ uz domjenak, ples najmanjih članova i pjesmu Pučkih pjevača zabava je potrajala do kasnih večernjih sati.

Na vratima nam je ljeto kada mi u ime svih Loparana pokazujemo dio našeg identiteta i vjerujemo da ćemo to opravdati kao i svih ovih godina do sada.

Uz svesrdnu pomoć naših članova, njihovih roditelja i cijelih obitelji koje se godinama trude da ni dio našeg nasljeđa ne padne u zaborav smatramo da smo na dobrom putu.

Veliko hvala svima koji su uz nas!

Vaš KUD „San Marino“

UDRUGE

Udruga veterana Domovinskog rata Lopar

Piše: Franko Fabo,
UVDR Lopar

Udruga veterana Domovinskog rata Lopar od svog zadnjeg obavljenog članka u "Besedi" nastavila je sa ostvarivanjem svojih planiranih aktivnosti na dobrobit svojih članova, Općine Lopar i cjelokupne zajednice.

U vremenu od 16. do 18. studenog 2014. godine, na prijateljski poziv HVIDR-e vukovarsko-srijemske županije, te HVIDR-e Grada Vukovara, članovi Udruge veterana Domovinskog rata Lopar prisustvovali su obilježavanju 23. obljetnice vukovarske tragedije.

Dana 16. studenog 2013. Godine 28 članova Udruge krenuli su iz Lopara na put prema Vukovaru. Na putu prema Vukovaru zastali smo u Zagrebu, u Savskoj ulici 66 ispred zgrade Ministarstva branitelja gdje je data potpora stopostotnim invalidima Domovinskog rata, podržani su njihovi zahtjevi te im je donirana simbolična pomoć. Nakon kraćeg druženja sa stopostotnim invalidima Domovinskog rata upisali smo se u knjigu dojmova te odali počast za umrle invalide Domovinskog rata, paljenjem svijeća ispred zgrade ministarstva.

Članovi udruge u posjeti braniteljima iz Savske 66

U kasnim poslijepodnevним satima stigli smo u Vinkovce gdje smo imali osiguran smještaj. U Vinkovcima smo dočekani od strane prijatelja i članovi udruge HVIDR-e vukovarsko-srijemske županije, te HVIDR-e Grada Vukovara.

Dana 17.11. u jutarnjim satima Udruga je položila vjenac i zapalila svijeće na Memorijalnom groblju žrtava Domovinskog rata, položen je cvijetni aranžman na Ovčari, posjetili smo spomen dom Ovčara, te potom položili cvijetni aranžman na spomeniku Blaga Zadra legende obrane Vukovara na Trpinjskoj cesti. Tom prigodom posjećen je i novootvoreni Spomendom hrvatskih branitelja.

U 16.00 sati, Županijska udruga HVIDR-a Vukovarsko-srijemske županije organizirala je paljenje svijeća i molitvu kod „Zavjetne kapelice“ uz nekadašnji Kukuruzni put-Put spasa.

Molitvu je predvodio velečasni Mato Martinković, župnik vukovarske župe Kraljice mučenika. U donaciji za izgradnju navedene kapelice učestvovala je i naša Udruga i Općina Lopar. Predsjednici udruge položili su cvijetne aranžmane, dok su članovi zapalili svijeće. Molitvi je nazočilo mnogo vukovaraca. Oko 19.00 sati brojni vukovarci, kao i članovi ove udruge tradicionalno su se okupili oko spomen obilježja u krugu Opće županijske bolnice Vukovar povodom Dana sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. Sa navedenog mjesta je nakon pada grada prije 22 godine odvedeno 260 ranjenika, branitelji i medicinskog osoblja, čija su tijela ekshumirana iz masovne grobnice na Ovčari dok je sudbina još 60-tak odvedenih iz bolnice, još uvijek nepoznata. Povodom sjećanja na žrtve, članovi Udruge zapalili su svijeće oko spomen obilježja.

Dana 18. Studenoga oko 10 sati započeo je službeni program državnoga vrha obilježavanja vukovarske tragedije. U dvorištu vukovarske bolnice intonirana je himne i odana je počast minutom šutnje za poginule i nestale branitelje te nevine žrtve Domovinskoga rata. U Koloni sjećanja i ponosa vukovarskim ulicama koja se protezala oko 5,5 km prošlo je oko stotinu tisuća ljudi kako bi se zajedno s Vukovarcima spomenuli Dan sjećanja na žrtvu Vukovara. Kolonom je prošla rijeka ljudi iz svih krajeva Hrvatske te je završila na Memorijalno groblje žrtava Domovinskoga rata, gdje je po završetku započelo sveto misno slavlje. Po završetku misnog slavlja slijedio je povratak u Lopar.

Dana 27.01.2015god. povodom Dana branitelja Općine Lopar organiziran je prigodni program. U 16.00 sati na mjesnom groblju ispred Centralnog križa odana je počast poginulim i umrlim braniteljima Lopara polaganjem vijenca i paljenjem

Članovi udruge u društvu sa braniteljima iz Vukovara

UDRUGE

svijeća te minutom šutnje. U 18.00 sati u Vatrogasnom domu organizirano je predstavljanje knjige novinara i publiciste Tihomira Dujmovića "Hrvatska u raljama djece komunizma". Knjigu je predstavio saborski zastupnik dr. Goran Marić, a da bi potom o istoj govorio i sam autor knjige. Nakon ugodne prezentacije slijedilo je druženje branitelja i njihovih gostiju.

Dana 28.03. 2015. godine Udruga je organizirala jednodnevni izlet u povjesni grad Sinj. Na put za Sinj krenulo je 40 članova udruge. Organiziran je bio polazak autobusom u 7 sati, ali zbog vremenskih nepogoda zbog jake bure i zatvorene magistrale na put se krenulo u 12.30 sati. U Sinju nas je dočekaio Ivo Vukasović arambaša Viteškog alkarskog društva, on nas je vodio Sinjem te nam je predstavio svoje društvo. Posjetili smo Svetište Čudotvorne Gospe Sinjske i Franjevački samostan gdje nas je dočekaio fra Petar Klapež gvardijan i upravitelj Svetišta koji nam je darovao časopis Gospa Sinjska br. 1 te prigodne sličice Gospe Sinjske. Potom smo na spomeniku Domovinskog rata ispred zgrade Općine Sinj položili cvijetni aranžman, te zapalili svijeće. Ivo Vukasović nam je pokazao Alkarske dvore - muzej alkara i Grada Sinja jednu od najvećih investicija u Sinju, nakon čega smo se uputili u hidrocentralu i branu Peruča gdje smo na njihovom spomen obilježju položili cvijetni aranžman. U večernjim satima organizirano je bilo druženje branitelja uz hranu i piće. U ranim jutarnjim satima slijedećeg dana stigli smo u Lopar.

Osim navedenog Udruga veterana Domovinskog rata Lopar

na inicijativu Općine Lopar, organizirala je akciju čišćenja prostora pored groblja u kojoj je učestvovalo 25 članova, a kojom prigodom je očišćen od raslinja i drače veliki prostor pored mjesnog groblja. Također se odaziva na svaku akciju čišćenja organiziranu od strane Turističke zajednice Općine Lopar. Predsjedništvo Udruga aktivno sudjeluje u preliminarnim radnjama glede projekta postavljanja spomen obilježja Općine Lopar na prostoru Sorinj. Aktivno se zalaže za zapošljavanje svojih nezaposlenih hrvatskih branitelja, te u skladu sa mogućnostima pomaže socijalno ugrožene članove. Udruga aktivno sudjeluje u primjerenom obilježavanju svih praznika i događaja vezanih uz Domovinski rat.

Predstavljanje knjige "Hrvatska u raljama djece komunizma"

Članovi udruge ispred Svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske

POZIVNICA

Piše: Marin Mušćo

Više cvijeća – manje smeća

I ove godine je u organizaciji TZO Lopar održana tradicionalna podjela sadnica cvijeća za sve iznajmljivače s područja Lopara. Po već ustaljenoj praksi, paket koji inače košta 50 kuna, prodavan je po 25 kuna, a preostalih 25 kuna sufinancirala je Turistička zajednica. Intencija je da se više sade autohtone biljke pa je tako paket sadržavao "fiore", lavandu, bosiljak... Ovo je još jedan korak u uređenju mjesta u sklopu akcije Volim Hrvatsku, a povodom Dana planete Zemlje koji je obilježen 22. travnja. Već ranije odrađene su akcije čišćenja plaža i pristupa plažama i tradicionalna ekološka akcija "Neka školji budu bolji".

Eko akcija "Neka školji budu bolji"

Oko 120 članova svih udruga s područja Lopara okupilo se na tradicionalnoj ekološkoj akciji "Neka školji budu bolji" (Loparski tići, ŽK Užanca, PZ Murtela, MK Sveti Marin, UVDR, DVD, KUD, DŠR, ŠRD, RU Sveti Ivan, PD Kamenjak, LD Kuna, Udruga ovčara, nositelji koncesijskih odobrenja, iznajmljivači...) koja je održana 11. travnja. U organizaciji Općine Lopar i TZO Lopar uz logističku potporu Lopar Vrutka čistile su se plaže (Rajska plaža, Livačina, Kaštelina, Stolac, Sahara, Ciganka, Siće, Crikvena, Mel, Njivice i sve uvale od Mahučine do rta Sorinj), priobalje, park šuma pored TN San Marino, Goli otok, Grgur...

Na kraju akcije je za sve sudionike organiziran prigodni domijenak i druženje a zahvalnice svim udrugama podjelio je načelnik Općine Lopar, Alen Andreškić. Zahvaljujemo se donatoru rukavica, Kalini doo i svima koji su sudjelovali u akciji!

POZIVNICA

Piše: Marin Mušćo

Informatička radionica

U suradnji Turističke zajednice Lopar i lokalne digitalne agencije Arbona d.o.o. tijekom veljače i ožujka održana je radionica upoznavanja sa osnovama rada na računalu.

Moderni trendovi sve više zahtijevaju informatička znanja i vještine, pa se više gotovo ne može ni zamisliti bilo kakvo poslovanje bez upotrebe računala. Ista je stvar i sa iznajmljivačima koji računala svakodnevno trebaju za ažuriranje svojih web stranica, odgovaranje na upite gostiju putem elektroničke pošte, prijavu turista putem interneta (najava je da bio od 01.01.2016. g. prijava turista putem interneta bila zakonska obaveza)...

Već ranije je od strane Ureda TZ bio sačinjen ogledni primjer odgovora na upit, koji je preveden na još 3 strana jezika i dostavljen iznajmljivačima putem maila, kako bi ga oni koristili u svakodnevnoj komunikaciji sa turistima.

Informatičku radionicu pohađalo je 20-tak polaznika koji su na kraju dobili uvjerenje o završenom tečaju, ali više od svega veseli činjenica da su uspješno savladali osnovne informatičke vještine i da su spremni suočiti se sa izazovima modernih trendova u turizmu.

Korizmeni koncert

Piše: Lela Vidas

U subotu, 21. ožujka u crkvi sv. Ivana Krstitelja, župni crkveni zbor "Murtela" svojim je župljanima i gostima darovao lijepu glazbenu večer. Gosti ovog već tradicionalnog i uvijek dobro posjećenog koncerta ovom prilikom bili su muška klapa "Sveti Marin" i prvi puta novoosnovana ženska klapa "Užanca". Pod ravnanjem maestra Miljenka Vidas- Kerija svaka se klapa predstavila jednom skladbom, a onda i zajedničkom pod nazivom "Ispovidajte se".

Murtele su pod vodstvom svoje voditeljice prof. Danijele Škarić i glazbenom pratnjom prof. Julije Dumić otpjevali petnaest skladbi prigodne duhovne tematike, a neke od njih su " Stala plaćuć, Blagoslovljen koji dolazi, Tebe tražim, Tebe ištem, Izbavi me"...

Bogat opus izvedbi ispunio je srca svih prisutnih i prionio osjećaj lijepog duhovnog zajedništva i veselog ozračja. Domaćin župnik Lopara vlč. Frane Brozić zaželio je svima mir i radost povodom nadolazećeg blagdana Uskrsa, te zahvalio svim sudionicima na lijepoj raspjevanoj večeri koja je završila izvođenjem svih sudionika zajedničkom pjesmom pod nazivom " Molitva žuljnih ruku".

Ovaj koncert bila je duhovna uvertira za dolazak najvećeg kršćanskog blagdana.

POZIVNICA Piše: Marin Mušćo

Maškarane užance

I ove godine je u Loparu za vrijeme karnevalskih događanja bilo dosta živo. Iako je "Mesopust" bio dosta ranije nego prošle godine, Turistička zajednica općine Lopar se u suradnji sa centrom za kulturu pobrinula da to maškaranom vrijeme prođe u što veselijem tonu. Tako je odmah nakon blagdana Tri kralja centar mjesta okićen karnevalskim trakicama, a organizirana je i radionica izrade muškog i ženskog "klobuka".

Zadnje dvije subote karnevala održale su se maškarane zabave (u caffè baru Delicato i Time bar Konzumu) sa nagradama za najbolje maske.

Mali Loparski maškari nastupili su na Dječjoj karnevalskoj povorci u Rijeci a također i veliki Loparski maškari nastupili su na Međunarodnom riječkom karnevalu.

Za najmlađe je bila organizirana dječja karnevalska povorka kroz mjesto sa prigodnom maškaranom zabavom ispred škole, a na dan fešte mali Loparski maškari obilazili su kuće i uveseljavali mještane. Za njih je također bio organiziran doček ispred škole.

Zadnji i najvažniji dan maškaranih događanja je Mesopust, i njega svi s najvećim nestrpljenjem očekuju, jer tada oni "pravi", iskusniji Loparski maškari kreću s Mućela i s Mela uz zvonjavu zvončića i loparsku pismu, pohode velečasnog, pa djecu u vrtiću i školi i onda, dok ih noge i glas služe, idu po cijelom mjestu čuvajući stoljetnu tradiciju pokladnih običaja.

Nakon napornog dana, sa svojim zastavama dolaze u centar

mjesta gdje ih ispred škole čeka okupljeno mnoštvo i gdje uz pjesmu i ples polako završava za neke "najluđi dan u godini". Tako je bilo i ove godine, a završna zabava uz glazbu i nagrade za najbolje maske bila je organizirana u restoranu "Jadran".

Radionica izrade maski loparskih maškara

*Piše: Rafaela Pećarina,
TZO Lopar*

Početkom veljače 2015. godine održana je radionica izrade tradicionalnih loparskih maski. Na radionici je sudjelovalo petnaestak polaznika, roditelji s djecom. Izrađivale su se maske za loparske maškare – muški klobuci i ženski šeširi. Dio materijala za izradu osigurao je Centar za kulturu Lopar, a dio su donijeli sami polaznici. Važno je da se ovakve radionice održavaju što češće kako bi mlađi naraštaji stekli privrženost ovom starom običaju maškaranja i kako bi se pridonijelo očuvanju loparske kulture i tradicije.

POZIVNICA

Piše: Marin Mušćo

Kvarnerski otoci pod opsadom biciklista- održan „Adria Bike 4 islands MTB race“

Više od 200 natjecatelja iz 19 zemalja prvi puta u Hrvatskoj voze etapnu utrku od 270 km na Krku, Cresu, Rabu i Lošinj.

15.04.2015 u Baškoj na otoku Krku krenula je utrka brdskog biciklizma „Adria Bike 4 islands MTB race.“ Kroz četiri dana biciklisti u paru iz cijeloga Svijeta odvožit će ukupno 270 kilometara na četiri otoka.

Nakon Baške i otoka Krka, biciklisti su stigli u Lopar na otoku Rabu. Osim što su sudionici prolazili stazama koje su tik uz more te su tako na potpuno drugačiji način uživali u ljepotama kvarnerskog arhipelaga, organizatori su im ovaj put priredili pravo iznenađenje. Druga etapa „Adria Bike 4 islands MTB racea“ startala je direktno s trajekta, a kapetan broda potrubio je za početak utrke. Svi sudionici su više nego oduševljeni viđenim i doživljenim na ovim utrkama i izražavaju želju da ponovo dođu, jer je ovo, kako kažu, idealan spoj uživanja u prirodi i sporta. „Vozio sam na natjecanjima po cijelom svijetu, ali ovakav originalni start nisam nigdje doživio.“, rekao je čeh Jiri Krivanek, koji je zajedno sa svojim partnerom stigao prvi na cilj. Tako su ponovno potvrdili dominaciju u muškoj kategoriji. Usljebile su utrke na Cresu i Lošinj.

POBJEDNICI:

S nestrpljenjem iščekujemo „Adria Bike 4 islands MTB race 2016.“!!!

Malo poslovno carstvo obitelji Lekaj

Poslovni uzlet obitelji Lekaj na području Lopara počinje prije 15-tak godina kada ovi vrijedni i radišni ljudi otvaraju svoju pekarnicu sa jednim prodajnim prostorom.

Danas priča izgleda sasvim drugačije. Naime, u ljetnim mjesecima obitelj Lekaj zapošljava oko 30-tak djelatnika, a prodaju svojih pekarskih proizvoda vrši u ukupno 7 prodavaonica i još za 2 trgovine i ugostiteljske objekte vrše dostavu. Van ljetne turističke sezone broj prodajnih mjesta se reducira na 2, a broj zaposlenih na 10-tak, kaže skromno Noc Lekaj, iako je to za jedno malo mjesto kao što je Lopar nezanemariva brojka. Cijela obitelj Lekaj je uključena u rad pekarnice, tako da uspjeh nije došao slučajno. Bilo je u puno ulaganja u prostor, opremu, vozni park...

Samo zadnja adaptacija pekarnice koštala je gotovo milijun kuna, s ponosom govori Ardian Lekaj, ne krijući zadovoljstvo novim, modernim izgledom pekarnice i prodajnog prostora.

Svečano otvorenje novouređene pekarnice upriličeno je 15. svibnja, uz brojne uzvanike koji su čitavog dana mogli uživati u pekarskim proizvodima obitelji Lekaj uz neodoljivi osmijeh uvijek ljubaznog i nasmiješenog osoblja njihove i naše pekarnice Lopar.

POZIVNICA

Piše: Marin Mušćo

Sun Adria Cup

Piše: Vili Liović,
tajnik TK RAB

30. i 31. svibnja na otoku Rabu, u organizaciji teniskog kluba „Rab“ i po kalendaru Hrvatske unije tenisača, održano je međunarodno tenisko natjecanje tenisača-rekreativaca „Sun Adria Cup 2015“.

Na sedamnaestom po redu izdanju, ovog tradicionalnog i među tenisačima popularnog natjecanja, nastupilo je 96 tenisača i tenisačica iz Hrvatske, Slovenije, BiH, Slovačke, Italije i Njemačke.

Turnir se odigrao u 8 kategorija muškog dijela natjecanja, jednoj kategoriji dama i dvije kategorije muških parova. Igralo se je na 13 teniskih igrališta po cijelome otoku Rabu, dok je završni dio natjecanja održan na teniskim terenima sportskog centra u Loparu.

Marcan Dorela, Hrvatska, je pobjednica natjecanja u konkurenciji dame 55+. U finalu je pobijedila Kusanović Mariju, Hrvatska, rezultatom 1:6,7:6,10:8.

Marin Lazarić, Hrvatska, je pobjednik natjecanja u konkurenciji gospoda -35. U finalu je pobijedio Ivicu Gulića, Hrvatska, rezultatom 6:2, 4:6, 14:12.

Armin Alijagić, BiH, je pobjednik natjecanja u konkurenciji gospoda 35+. U finalu je pobijedio Zdenka Goga, Slovačka, rezultatom 6:4, 2:6, 10:6.

Nenad Jandrić, BiH, je pobjednik natjecanja u konkurenciji gospoda 40+. U finalu je pobijedio Leonarda Samardiju, BiH, rezultatom 6:4, 6:3.

Goran Malčić, Hrvatska, je pobjednik natjecanja u konkurenciji gospoda 45+. U finalu je pobijedio Mate Đala, Hrvatska, rezultatom 6:3, 6:3.

Peter Kolbik, Slovačka, je pobjednik natjecanja u konkurenciji gospoda 50+. U finalu je pobijedio Iliju Kovačevića, Hrvatska, rezultatom 6:0, 6:1.

Đani Štambuk, Hrvatska, je pobjednik natjecanja u konkurenciji gospoda 55+. U finalu je pobijedio Dušana Ševerdiju-Duja,

Hrvatska, rezultatom 6:2, 4:6, 10:3.

Ivan Domazet, Hrvatska, je pobjednik natjecanja u konkurenciji gospoda 60+. U finalu je pobijedio Ivana Blaževića, Hrvatska, rezultatom 6:3, 6:3.

Tihomir Kosjek, Hrvatska, je pobjednik natjecanja u konkurenciji gospoda 65+. U round-robin sustavu natjecanja Jakov Ivas, Hrvatska, osvojio je drugo mjesto.

Turnir parova u kategoriji gospoda -45 su osvojili Gulić Ivica-Badurina Tomislav, Hrvatska pobjeđivši par Rastik Palenik-Peter Kolbik iz Slovačke.

Turnir parova u kategoriji gospoda 45+ su osvojili Drčelić Ivan-Dupor Srećko, Hrvatska pobjeđivši par Malčić Željko-Malčić Goran, Hrvatska.

Uz „savršeno“ vrijeme natjecatelji su ugodno odigrali svoje teniske susrete, dok su njihovi najbliži i pratnja uživali u kupanju na obližnjim plažama uz teniske terene. Svi zajedno su uz organizatore „feštali“ u subotnjoj večeri na otvorenome uz zabavu, tombolu te ukusno i obilno pripremljenu večeru. I u nedjelju se „guštalo“ gledajući i navijajući uz odličan tenis prikazan u polufinalnim i finalnim susretima te degustirajući poznate polpete od „štoklja“ (hobotnice) i frigane lignje. Dame su odigrale također svoj tradicionalni turnir u boćanju. Na turniru su nastupili tenisači TK „dr. Mladen Stojanović“ iz Prijedora, BiH, koji sa TK Rab održavaju prijateljske susrete i veća grupa tenisača iz Slovačke koji su također dugogodišnji prijatelji ovog turnira.

Na kraju dana je „palo“ još jedno kupanje te pozdrav sa zadovoljnim organizatorima uz obaveznu najavu „Hvala Vam na svemu - Vidimo se dogodine“.

POZIVNICA

Piše: Marin Mušćo

Tijelovo

U Loparu se svake godine, pa je tako bilo i ove, na blagdan Tijelova održava procesija po mjestu tijekom koje djeca, odjevena u narodne nošnje, »sipaju rožice«. Baldehin su nosili članovi DVD-a Lopar. Dan ranije ubrani su cvjetovi brneštre, laticice ruža i ostalog cvijeća koji se stavljaju u starinske »konešice«. Nakon svete mise i procesije žuto-crveni cvjetovi ostaju kao podsjetnik na narodni običaj u kojem svake godine sudjeluje i sve više turista.

POZIVNICA

Piše: Marin Mušćo

Akcija uređenja staza prema loparskim robinzonskim plažama

Akcija uređenja staza prema loparskim robinzonskim plažama. Krajem ožujka je u organizaciji TZO Lopar u suradnji sa udrugama s područja Općine Lopar (UVDR, DVD, planinari, ovčari, lovci...) održana akcija uređenja pješačke staze na potezu Kamik-Saramić, koja je ujedno pristupna staza prema jednoj od natraktivnijih loparskih pješćanih plaža, plaži Sahara. Naši turisti na putu do plaže često nailaze na razne prepreke (kamenje, pala stabla, granje...), te se na ovaj način i uz pomoće orijentacijskih nastoji olakšati dolazak na na plažu i siguran povratak sa njih.

Do početka turističke sezone sa udrugama je organizirano još nekoliko akcija (planinari su čistili i uređivali prilaz plažama Sturič i Dubac, lovci stazu od Stenic prema Dubcu, ovčari od Matahlića prema Brajnini, a članovi UVDR Lopar staze kroz park šumu pored TN San Marino).

POZIVNICA

Piše: Marin Mušćo

Proslava uskrsa – najvećeg kršćanskog blagdana

Priprava za blagdan Uskrsa kao najvećeg kršćanskog blagdana počinje završetkom maškaranih svečanosti, na Pepelnicu ili čistu srijedu i to korizmeno vrijeme za mnoge znači odricanje od inače uobičajenih životnih navika.

Uvod u uskrsna događanja bio je korizmeni koncert pjevačkog zbora Murtela na kojem su nastupile i muška klapa Sveti Marin i ženska klapa Užanca.

Na Maslinsku nedjelju tradicionalno je misa započela na cimiteru uz procesiju i blagoslov maslinovih grančica.

Ljubljenjem križa, prigodnom procesijom u kojoj se tradicionalno pjeva pjesma "Puče moj žalosni" uz paljenje vatri od luga i zveket "škipavnica" proslavljen je blagdan Velikog petka. Svoj doprinos svečanoj procesiji dali su četvrogasci DVD-a Lopar, noseći zastavu, križ i ferale.

Dan prije Uskrsa, u subotu, održan je tradicionalnu uskršnji malonogometni turnir udruga s područja Lopara.

Uskršnje jutro u Loparu započelo je uskršnjim doručkom u Autokampu San Marino, za oko 60 prvih ovogodišnjih turista. Nakon toga održana je svečana uskršnja misa koja je završila procesijom. Slavlje je unatoč jakoj buri završilo uskršnjim doručkom i nastupom najmlađih članova KUD-a San Marino ispred crkve.

Ženska klapa „Užanca“

Piše: Marijana Protulipac Tomičić,
tajnica udruge

Ženska klapa „Užanca“ djeluje kao registrirana udruga od ožujka ove godine, a okupljanje članica počelo je u studenom 2014. godine s ciljem njegovanja i promicanja klape i klapske pjesme kao autohtonog izraza hrvatske glazbe, odnosno kulture u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Udruga za sada broji deset članica. Probe se održavaju dva puta tjedno u prostoru Turističke zajednice kojoj se ovim putem zahvaljujemo na susretljivosti. Stručni voditelj koji klapu predano i strpljivo uči osnovama klapskog pjevanja je gđin Miljenko Vidas Kery.

Iza nas je već jedan gostujući javni nastup na korizmenom koncertu loparskog ženskog zbora „Murtela“ koji je održan u crkvi Sv. Ivana Krstitelja 21.3. ove godine, a na koji smo izuzetno ponosne.

Kao udruga, klapa je sudjelovala u eko akciji „Neka školji budu bolji 2015.“

Trenutno se spremamo za nastup na smotri klapa u Loparu koja se ima održati na „Ivanju“, 24.6.

Svaki početak je težak, ali mišljenja smo da će se naš trud višestruko isplatiti, na naše osobno zadovoljstvo, a i kao pozitivan segment življenja našeg mjesta.

ŽUPA LOPAR

*Piše: Marin Mušćo,
TZO Lopar*

Podjela svete potvrde u Loparu kao zadnji pastoralni posjet biskupa Valtera

Svoj posljednjih službeni posjet Župi Lopar kao Biskup Krčke biskupije, monsinjor Valter Župan imao je prilikom podjele sakramenta svete potvrde (Krizme), 15. ožujka ove godine.

Pripreme za ovaj veliki dan krizmanici su obavljali sa svojim župnikom Franom Brozićem, a dan prije same krizme susreli su se sa biskupom Valterom, koji je u svakom trenutku svoje nazočnosti među krizmanicima iskoristio za dijeljenje korisnih savjeta za daljnji kršćanski život.

Nakon susreta s krizmanicima uslijedio je i susret sa roditeljima gdje je biskup isticao važnosti obitelji u odgoju djece, tolerancije prema mladim ljudima koji često burno reagiraju na svoje probleme, osobito u današnjim teškim vremenima. Napominje kako svi imamo moralnu odgovornost pomoći im da dođu na pravi put, a crkva i vjera tu zasigurno zauzimaju važno mjesto.

Nedjelja je dočekan s nestrpljenjem, a crkva je bila premala da primi sve vjernike koji su došli svjedočiti ovom važnom koraku u životu svakog Kršćana.

Biskup je krizmanicima podjelio sakrament svete potvrde uz želju da ovdje ne prestane njihov suživot sa Crkvom, kao što to obično biva. U ime krizmanika, biskupu i župniku su predani prigodni darovi, a nakon fotografiranja biskup je morao na krizmu u Supetarskoj Draži.

Već tjedan dana kasnije, svoju dužnost predao je biskupu Ivici Petanjku. Biskupu Valteru želimo dug život, a novom biskupu Ivici Petanjku puno sreće i uspjeha u novom pozivu!

ŽUPA LOPAR

PRVOPRIČESNICI LOPARA U 2015. GODINI

1. Andreškić Marija Luisa
2. Franelić Andro
3. Ivče Dorijan
4. Jakuc Loredana
5. Lekaj Andrea
6. Miletić Dženita
7. Paparić Borna
8. Paparić Ivor
9. Sandalić Santa
10. Škarić Veronika
11. Tahirović Edvard
12. Tomičić Renato
13. Urelić Floriana

MALI RJEČNIK ČAKAVŠTINE

Piše: Rafaela Pećarina

- B – bušnut – poljubiti
- C – celo – cijelo
- Č – ča – što
- Ć – ćika – opušak
- D – dešpet – šteta
- Đ – đardin – vrt
- F – falit – pogriješiti
- G – guvno – gumno
- H – hranit – spremiti
- K – klavrn – lud, luckast
- L – lapiš – kemijska olovka
- M – maca – veliki metalni čekić (za lupanje kamena)
- N – nakargat – natovariti
- O – orčali – naočale
- P – presno – sirovo
- R – rogulje – vile s dva kraka
- S – skoprlat se – preokrenuti se, spotaknuti
- Š – šervit – služiti, opsluživati
- T – tancat – plesati
- U – ufanje – nadanje
- V – varije – gore, okomito
- Z – zaušak – pljuska
- Ž – žrno – kameni mlin za pšenicu

NA NAJLJEPŠEM OTOKU

*Budi sretan,
živiš na najljepšem otoku.*

*Budi miran,
on ti daruje osjećaj ispunjenja.*

*Nijedna njegova stijena nije oštra,
nijedna njegova drača ne bude.*

*Budi sretan,
živiš na najljepšem otoku, na*

*mirisnom otoku tišine
gdje se plava, žuta i zelena boja,
čarobno sjedinjuju u ljepoti.*

*Zato budi sretan,
i sjeti se uvijek
da živiš na najljepšem otoku.*

Albina Andreškic - Paparić

Izdavač
Općina Lopar

Za izdavača
Alen Andreškic

Uredništvo
Rafaela Pećarina, TZO Lopar
Marin Mušćo, TZO Lopar

Grafička obrada
Emanuel Pirić

Naslovna fotografija
Hrvoje Hodak

Tisak
Grafički zavod Hrvatske

Naklada
500

Izdavanje
lipanj 2015.